

Beynelmilel Barajlar Kongresi Başarile Sona Erdi

Sayın Süleyman Demirel'in Konuşması

Milletlerarası Büyük Barajlar Komisyonunun Sayın üyeleri,
Sayın misafirler,
Bayanlar, baylar,
Milletlerarası Büyük Barajlar Komisyonunun İstanbul'da tertipledi. 51 dokuzuncu kongresini açarken hepinize muhabbetlerimi ve saygılarımı sunarım.

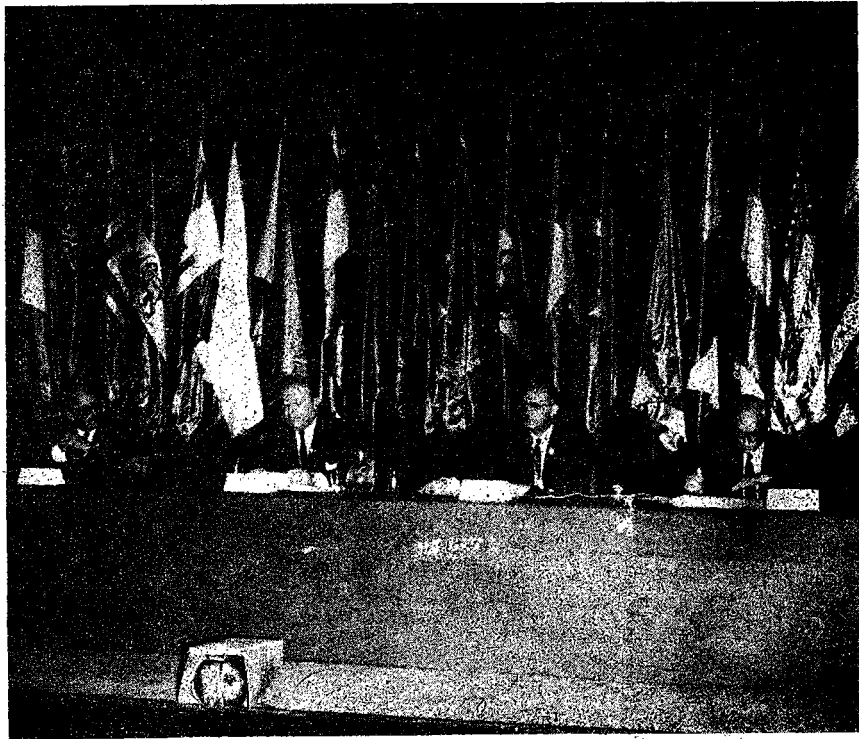
Böyle bir kongrenin memleketimizde yapılmış olmasından duyduğumuz memnuniyeti belirtir, hepinize hoş geldiniz derim.

Aziz delegeler,

50 den fazla milletin değerli mütehassıslarının iştirak ettiği bu kongre milletlerarası bilgi, teknoloji ve fikir mübadelesine iyi bir örnek teşkil eder. Milletlerarası ilerleme yolunda girişmiş bulundukları gayretlerin muvaffakiyete erişmesi nisbetinde fertleri için daha yüksek hayat standartları sağlayacakları aşîkârdır. Bu gayretlerin kısa zamanda başarıya ulaşması milletlerin birbirlerinin tecrübelerinden buluşlarından, keşiflerinden faydalanması'ya mümkündür. Çağımızın münakale ve muhabere imkânları dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir meselenin çok kısa zamanda bütün dünyanın meselesi haline gelebilmesini sağlamaktır. Bilhassa İkinci Dünya Harbinden sonra milletlerarası işbirliği sahasında atılmış bulunan adımların bugün eriştiği merhale ne o'ursa olsun, yarın için başarı ümitleri ile dolu olduğu inkâr götürmez. Son yirmi sene zarfında yine ortaya çıkan gerçek şudur ki, dünyanın sulh içinde yaşamasında her milletin menfaati vardır. Sulhün devamlılığı üzerinde her memleketin mesuliyet duygusu içinde hareket etmesi sayını arzudur. Sulhün devamlılığının temel şartlarından birisi her milletin refaha kavuşmasıdır. Milletlerin refaha kavuşması ise, ancak kendi kaynaklarını ha-

rekete geçirmeleri ve başka milletlerin tecrübelerinden; bilgilerinden, görgülerinden azami şekilde istifade ederek kaynaklarını israf edilmekten koruyabilmeleriyle ve kaynaklarından azami randuman almalarıyla mümkündür. Bugünün dünyasında ilim bütün milletlerin ortak mülkiyetinde ve ortak mesuliyetinde olduğu bir vakıadır. Bütün milletler ilmin en son buluşlarından faydalanacaklardır. Bütün milletler ilmi geliştir-

lerin insanlığın refah dâvasına ne kadar büyük hizmetler içinde oldu. ğunuzu belirtmek için ifade ettim. Dünyamızın tabii kaynaklarının en mühimlerinden biri olan suyun yokluğunun sebep olduğu ıstıraplar ile çokluğunun sebep olduğu zararları insanlık tarihi çeşitli şekillerde kaydedegelmiştir. Dünyamızın bu bölgesinde, çok büyük bir kara parçası olmamasına rağmen, coğrafi mevki ve tabii arzuları itibariyle memleke-

Kongrenin açılışından bir görünüş. Başkanlık divanı

mede birbirleriyle yarış halinde olacaklardır. Böylece, yine bugünün dünyasında insanlığın en mühim meselesi olan refah dâvasına hizmet edilmiş olacaktır.

İnancımız odur ki ilim bütün milletlerin malı, refah ise her insanın hakkıdır. Böylece sulh devamlı olabilir. İlimin, insanlığı ıstırapa, sefaletle garkeden usul ve vasıtaları arttırmakta değil, işsizliği, açlığı cahilliği ortadan kaldırıcı istikamette kullanılması yine bir beşerî dâvadır.

Aziz delegeler, bu hususları siz-

timizln, kısa mesafeler içerisinde değişik ve tipik meseleleri vardır. Bu meselelerin içerisinde % 75'i ziraatla uğraşan halkımızın içme suyu, sulama suyu ışık ihtiyacıyla şehir ve kasabalarımızın ve topraklarımızın taşkınların, erozyonların zararlarından kurtarılması ve bataklıkların kurutulması gibi önemli hususlar bulunmaktadır. Bu sebeptendir ki, Türkiye'mizin istihsal dâvasında ve refah dâvasında muhterem heyetinizin iştiğal sahası olan ilim ve teknolojinin müstesna bir yeri vardır.

Türk mühendisleri, bütün yurt sah nda bütün meslekda larını memnun edecek güzel i ler ba arm  lardır. Bunların bir kısmını sizlere göstermekten müstesna bir haz duyacaklarından eminim. Türk mühendisleri teknolojik sahada milletlerarası i birli ine faal bir şekilde katılm  lardır. Başka memleketlerdeki meslekda ları ile bir çok meselelerin çözümünde beraberce  alı m  lardır.

Aziz delegeler,

S z m n burasında memleketimin bütün insanlığın ba arma a çalıştığı medeniyet ilik mücadelesine çok faal bir şekilde katıldığını ifade etmek isterim. bunun yanında mühim ve ciddi meselelerimiz bulunduğunu sakhyacak değilim. Ama milletimizi refaha kavuşturmak, milletlerarası i birli ine de çok daha g c l  bir memleket olmak için kararlı bulundu umuzu s yliye bilirim. Bu kararlılı ımızın neticesidir ki, 1950 yılında 800 milyon kilovatt, saat civarında olan elektrik enerji istihsalimizi bugün yedi-sekiz misli arttırarak 6 milyar kilovatt saat seviyesine  ıkarm   bulunuyoruz. İlkinci 5 yıllık kalkınma pl nı devresi sonunda bunu da bir misli fazlasıyla 12 milyar kilovatt/saat seviyesine çıkartacağız.

1950 de enerji istihsalimizin % 4'  hidrolik % 96 sı termik iken bugün % 40'ı hidrolik, % 60'ı termiktir. Önümüzdeki 5 yıl sonunda ise % 60'ı hidrolik ve % 40'ı termik olacaktır.

1950 senesinde barajlar gerisinde toplanan su miktarı sadece 100 milyon metre mikab iken, bugün bu miktar 15 milyar metre mikabı civarındadır. Ve yine önümüzdeki 5 sene civarında iki misline çıkarılacaktır. Binlerce dönüm arazi kurutulmuş, binlerce dönüm arazi ta kımlardan kurtarılmı tır.

Her memlekette olduğu gibi bizim memleketimizde de kalkınma hamlemizin başlangıcında jeoloji ve topoğrafya şartlarının en müsait olduğu mahaller evvel  ele alınmıştır. Jeoloji ve topoğrafya şartlarının o kadar elverişli olmadıkları yerlerin ele alınması zamanı gelmektedir. Önümüzdeki yıllarda su ve toprak kaynaklarımızın daha iyi i lenilmesi

maksadıyla büyük yatırımlar yapmayı tasarlamı   bulunuyoruz.

Aziz Delegeler;

İlmin refaha ulaşmada çok mühim bir unsur olduğu    k rdır. Teknolojinin sadece bir i i ba aracak metodları bulunması kâfi değildir. Maliyet ve zaman unsuru daima teknolojinin meselesi olarak kalacaktır. Teknoloji daima daha ucuzun, daha iyi kalitenin ve daha kısa zamanın peşinde olacaktır. Modern  a ın geliştirmeye çalıştığı ilim dalları bu zamana kadar mevcut teknolojik metodları teh-

izlenimler

ULUSLARARASI BÜYÜK BARAJLAR KOMİSYONU 9. KONGRESİ

Yazan :

Kemal NOYAN

Türk Millî Komitesi Başkanı

 

Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu 9. Kongresi 4 Eylül 1967 g nt  1449 Delege ve eşinin i ti rakiyle, saat 10.00 da İstanbul  ar Sinemasında düzenlenen bir törenle

1450 delege kongreye katılmıştır.

dit etmektedir. Teknolojinin her sahasında çalışanların insanlık için bir birleriyle rekabet içinde olmaları lâzımdır. İstense de, istenmese de bugünün teknokratı (challenge) ı kabul etmek mecburiyetinde ve bunun icaplarına uymak durumundadır.

Daha evvel de Milletlerarası Büyük Barajlar Komisyonunun toplanmalarına katılmış ve senelerce sizlerle beraber  alı m   bir kimse olarak aranızda bulunmaktan, havanızı tenef   etmekten, sizlere hitabetmekten müstesna bir zevk duydu um  belirtir, memleketimizde bulunduğunuz sürece sizlere ve e lerinize iyi günler geçirmenizi temenni eder, kongreye muvaffakiyetler dilerim

 alı malarına ba lamı tır.

Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu Türk Millî Komitesi Başkanı Kemal Noyan'ın kısa bir hoş geliniz konuşmasını takiben, Sayın Başbakan a ı  konuşmasını İngilizce olarak yapmıştır. Başbakanın konuşmasını müteakip Başkan Kemal Noyan tarafından Sayın Cumhuriyet Ba kanımızın mesajları ve İngilizce tercümeleri okunmuş, bu konuşmaları müteakip Uluslararası Komisyonu Başkanı Mr. Guthrie Brown, Sayın Cumhurbaşkanı ve Ba bakanımıza teşekkür ederek cevabi konuşmasını yapmıştır.

Bu konuşmayı takiben, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Refet Sezgin, İstanbul Valisi Vefa

**DOKUZUNCU ULUSLARARASI BÜYÜK BARAJLAR KONGRESİNE
İŞTİRAK EDEN DELEGE VE REFAKATÇİ ADEDİ**

Devlet Adı	Delege Adedi	Refakatçi Adedi	Toplam
1 — Türkiye	173	51	224
2 — Fransa	140	59	199
3 — Amerika	86	55	141
4 — İspanya	73	43	116
5 — Büyük Britanya	65	37	102
6 — İtalya	69	24	93
7 — Almanya	36	18	54
8 — Avusturya	37	16	53
9 — İsveç	30	17	47
10 — İsviçre	27	19	46
11 — Norveç	29	13	42
12 — Kanada	28	8	36
13 — Yugoslavya	26	4	30
14 — Portekiz	19	9	28
15 — Güney Afrika	14	11	25
16 — Japonya	22	1	23
17 — Rusya	18	—	18
18 — Arjantin	13	5	18
19 — Brezilya	10	8	18
20 — Avustralya	10	5	15
21 — Yunanistan	12	2	14
22 — Çekoslovakya	10	1	11
23 — Venezuela	6	3	9
24 — Meksika	5	3	8
25 — Romanya	6	—	6
26 — Kolombiya	2	4	6
27 — Cezayir	5	—	5
28 — Belçika	4	1	5
29 — Finlandiya	4	1	5
30 — Lübnan	4	1	5
31 — Suriye	4	—	4
32 — Irak	4	—	4
33 — Arnavutluk	3	—	3
34 — Bulgaristan	3	—	3
35 — Gana	3	—	3
36 — Pakistan	3	—	3
37 — Sudan	3	—	3
38 — Birleşik Arap Cumhuriyeti	3	—	3
39 — Hollanda	3	—	3
40 — Hindistan	2	—	2
41 — Polonya	2	—	2
42 — Tayland	2	—	2
43 — Ürdün	2	—	2
44 — Doğu Almanya	2	—	2
45 — Cumhuriyetçi Çin	2	—	2
46 — İrlanda	1	1	2
47 — Şili	1	—	1
48 — Macaristan	1	—	1
49 — Fas	1	—	1
50 — Fildişi Sahilleri	1	—	1
Y E K Ü N	1029	420	1449

Poyraz, İstanbul Belediye Reisi Haşim Işcan ve tekrar Mr. Guthrie Brown konuşmalar yapmışlardır.

Konuşmaları folklor gösterisi takip etmiş ve 50 muhtelif memleket mensup 1449 Delege ve eşinin katıldığı açılış töreni parlak bir şekilde nihayetlenmiştir.

Kongreye iştirak eden milletlerle iştirak eden Delege ve eşleri adedini gösteren listeyi neşrediyoruz. 1449 adedi bu kongrenin bir rekoru olduğu gibi Türkiye'de şimdiye kadar yapılan en büyük kongredir.

4 Eylül 1967 günü öğleden sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesinde teknik seanslar başlamış ve 8 Eylül 1967 günü öğleden sonra yapılan kapanış töreni ile kongre kapanmıştır. Teknik seanslar büyük alaka görmüş ve zaman zaman salonda delegeler ayakta kalmışlardır. Kongre esnasında hanımlar için yapılan özel programlar da büyük alaka görmüş ve bir takım delegeler de bu programların cazibesine katılarak bu programlara katılmışlardır.

Yine kongrenin sosyal programına dahil olarak 4 Eylül 1967 günü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Refet Sezgin tarafından Hü. kümet adına İstanbul Teknik Üniversitesi Taşkılla binasında bir kabul resmi tertip edilmiş, bu kabul resmine 1562 kişi katılmıştır.

5 Eylül 1967 günü Devlet Opera ve Balesi tarafından özel bir program yapılmış, 7 Eylül 1967 günü Boğaziçinde vapur gezisi tertip edilmiş, 8 Eylül 1967 günü ise Hilton'da muhteşem bir kapanış yemeği verilmiştir.

Kongreyi takiben 568 Delege ve eşi memleket turlarına çıkmışlardır.

Turlar 17 Eylül 1967 günü İstanbul'da nihayetlenmiştir.

Bugüne kadar alınan muhtelif 15 Millî Komite mektuplarında ve sayısız delege mektuplarından Kongrenin fevkalâde iyi şekilde organize edildiğini, memleketimizden fevkalâde iyi intibalarla ayrıldıklarını, Türkiye'nin teknik, ekonomik ve turistik gelişmelerine ve zenginliklerine hayran olduklarını belirtmektedirler.

Kongrenin muvaffakiyeti için çalışanlara teşekkür etmek borcumuz ve vazifemizdir.

Yazan :
Neşet AKMANDOR
Yük. Müh.

Yurdumuz ve bilhassa İstanbul şehri 1967 yılı Eylül ayı içinde uluslararası iki büyük Teknik Kongrenin yapılmasına sahne olmuştur.

Bu iki toplantıdan birincisi, üç yıl evvel İngiltere'nin Edinburg şehrinde, bir evvelki Teknik Kongrede kararlaştırılan "Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu 9 ncü Teknik Kongresidir."

4 - 8 Eylül 1967 günleri arasında yapılan Teknik Kongreye 60 çeşitli memleketten, beraberlerindeki ler ile birlikte 1450 delege katılmış-

Büyük Barajlar Komisyonu yeni başkanları ve iki Başkan Vekilinin seçimleri ve iç tüzük esaslarına uygun olarak 3 yıl sonraki Teknik Kongrenin Kanada Montreal'da yapılması vardı.

Gelecek yıl 1968 de 36 ncü İcra Komitesi toplantısı ise Norveç Stavanger şehrinde 8 ilâ 15 Haziran'da yapılacak ve teknik geziler Oslo da nihayetlenecektir.

Kararlar arasında en önemlisi Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonunun Dünya Enerji Konferansı Teşkilâtına bağlı olarak çalışmasına son verilmiş olmasıdır. Bundan böyle İstanbul'da verilen kararlar Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu bağımsız olarak çalışacaktır. Ancak Dünya Enerji Konferansı teşkilâtı

sonuçlar vermektedir. Dünyadaki çalışmaların genel görünüşünü çizen bu rapor sonuçlarına göre :

1962 - 1965 yılları arasındaki 3 yıllık devre içinde dünyada inşaatı bitirilipte işletmeye açılan baraj adedi 1185 dir. 1962 yılında Mevcut 7455 baraj adedi, böylece 1965 yılında 8590'a yükselmiş bulunmaktadır. Bahsi geçen 1185 barajdan 757 adedi, yeni inşa edilen barajlardır diğer 378 adet baraj daha evvelki yıllarda yapılmış olmakla beraber istatistik kayıtlarına alınamamış barajlardır. Buna göre her yıl Dünyada 250 adet baraj inşaatı ikmâl edilmektedir.

Dünyadaki barajların yeni inşaatlar sonunda 3 yıllık artma oranı % 10 dur. 1962 yılında artan baraj adedi 811 iken 1965 yılında 1018 e yükselmiş böylece artma % 20 olmuştur.

Bu barajlarla Dünyada meydana getirilen rezervuar hacimleri 861 milyon m³'ü bulmaktadır. Buna göre her yıl rezervuar toplam hacimleri 256 milyon m³ artmaktadır

Ençok baraj yapılan memleket 298 yeni baraj ile Amerika Birleşik Devletleridir. Bunu 91 adet baraj ile Japonya izlemektedir. Hindistan ve Güney Afrika 32 İtalya 28 İspanya 27 Meksika 23 Avusturalya ve Bulgaristan 22 dir.

Ençok baraj inşa eden Amerika Birleşik Devletlerindeki 263 adet barajdan sadece 35'i beton diğerleri ise toprak ve kayadır. Buna karşılık baraj yapıcılığında, 2 ncı sırayı alan Japonya'da inşa edilenlerin 59 adedi beton diğer 32 si ise kaya ve topraktır.

Dünyada yapılan barajları tiplerine göre ayırdığımız takdirde 276 sı beton 481 ise kaya ve toprak olarak yapıldığını görmekteyiz. Bu netice, bazı ülkeler istisna edilirse, genellikle toprak ve kaya dolgu tiplere gidiğini göstermektedir.

Yapılan barajlarla yaratılan rezervuar kapasitesi 861 milyar m³ idi bunun 290 milyarı Gana'da 208 milyar m³'ü Rusya'da ve 108 milyar m³'ü Amerika 62 milyarı Meksika'da ve 44 milyar m³ Brezilya, 22 milyar m³ Hindistan, 16 milyar m³ Kanada, 5 milyar m³'ü İspanya ve Yunanistan'dır.

Yükseklikleri 135 m. den daha

Kongreye katılanlardan bir görünüş.

tir. Teknik yönü yanında bu kongre önemli bir Turizm faaliyeti de yaratmıştır.

Teknik Kongreden önceki 4 gün, İcra Komitesi ve çeşitli Teknik Komitelerin toplantıları ve ön çalışmaları ile geçmiştir. İcra Komitesi 1, 2, 3 Eylül günleri, gündemindeki konuları müzakere etmiş ve bu arada çeşitli Teknik Komitelerin çalışma raporlarını gözden geçirerek bu konularda karar almıştır.

Bu kararlar içinde, Uluslararası

ile dosdâne ilişkiler idame edilecektir.

Türk Milli Komitesince hazırlanan Barajlar Teknik sözlüğünün Türkçe nüshasının bitirilmiş ve bu toplantıda dağıtılmış olması takdirle karşılanmış. Bu Teknik Kongre dolayısıyla hazırlanan Türkiye'deki Büyük Barajlar Kitabı geniş bir ilgi ve takdir toplamıştır.

"Barajlar Kayıt Komitesinin çalışma raporu Dünya baraj ve santral yapımları hakkında ilginç istatistik

büyük olan barajların adedi Amerika Birleşik Devletlerinde 6, Meksika'da 3, İsviçre'de 3, İtalya'da 2, İspanya'da 2, Hindistanda 1, Rusya'da 1 adet dir.

Üç yıl içinde yapılan toprak ve kaya dolgu barajların gövde hacimleri toplamı 813 milyon m³ toprak veya kaya imladır. Bu miktarın 334 milyon m³ü U.S.A. da ve 105 milyon m³ü Rusya'da, 103 milyon m³ü Kanada'da, 35 milyon m³ü Meksikada'dır. Beton barajlarda kullanılan beton hacmi ise 120 milyon m³ olup bunun 35 milyon m³ü Amerikada, 22 milyon m³ü Hindistan'da 11 milyon m³ü Kanada'da, 8,5 milyon m³ü Japonya'da, 5,5 milyon m³ü Rusya'da, 3 milyon m³ü İspanyadadır.

Beton Komitesi ve Temel Zemin Altı İnşaat Komitelerinin raporları da tetkik edilmiş, bu önemli konularda komisyon'un sunduğu tekliflere ait yeni kararlar alınmıştır.

Beton Komitesi, Büyük Beton Barajlarda beton katkı maddelerinin de yapılacak deneylere ait bir rehber hazırlanması vazifesini 1962 yılında almıştı. İlk taslak 1963 te komite tarafından hazırlanmış ve bunun üzerinde mutabık kalmılacak bir metin haline konulması için bir çalışma gurubu kurulmuş ve çalışmalar 1966 yılında Rio de Janeiro da geçen yıl nihai şeklini alarak İstanbul Toplantısında münakaşa edilmesi kararlaştırılmıştır.

Beton Komitesi, Beton Katkı malzemelerini, çeşitli ülkelerde kullanılan mevcut şartnameleri incelemek sureti ile bu konuda genel tavsiyeleri kapsayan ve o memleketin hususi olarak hazırlıyacağı şartnamelerde nazara alınabilecek tavsiyeleri ihtiva eden rehberin nihai şeklini Komiteye sunmuştur.

Rehber, bütün ülkelerde kabul edilmiş esasların ışığı altında beton katkı malzemelerinin seçimi ve bunun için yapılacak deneyleri ortaya koymaktadır.

Rehber 5 bölümden ibarettir.

Giriş

- 1 — Konu, tarifler ve genel mülahazalar
- 2 — Katkı malzemesinin fiziksel ve kimyasal karakteristiklerinin tayini

Sayın Süleyman Demirel, Sadettin Bilgiç ve Kemal Noyan kongreye geliyorlar.

- 3 — Katkı harcı ve hamuru üzerindeki deneyler.
- 4 — Beton üzerinde yapılan deneyler
- 5 — Katkının istenilen karakteristiklere uyup uymadığını kontrol gayesi ile yapılan deneyler.

Bu rehber büyük barajlar inşaatları ile meşgul olanların kullanacağı bir doküman olduğu kadar katkı malzemeleri imalatçıları arasında nazara alacağı ve sözü edilen deneyleri geçirerek malzemenin ortaya konulan şartları haiz olacak bir şekilde yapılmasını sağlamaları gerekmektedir.

4 Eylül günü başlayıp 8 Eylül de biten Teknik Kongrede tartışılan teknik konular 1965 yılında İsviçre'nin Lozan şehrindeki 33 üncü İcra Toplantısında kararlaştırılmış ve çeşitli üye ülkelerin mütehassısları tarafından olgunlaştırılarak son şeklini almıştır. Her bir sualin genel raporörü bu konuda gelen Raporları tetkik ederek konu ve raporlar hakkında toplu bir bilgi vererek konu ile ilgili esash sonuçları tartışılmak üzere ortaya koymuştur. Uluslararası büyük barajlar komisyonunun resmi dili Fransızca ve İngilizce olduğundan Kongre konuşmaları bu

iki dilde simültane olarak çevrilmiş ve tesbit edilmiştir.

Teknik Kongrede 4 ayrı konu tartışılmıştır. Bu konular 32, 33, 34 ve 35 numaraları ile adlandırılmıştır.

Bir evvelki, İngiltere Edinburg şehrinde üç yıl evvel yapılan Teknik Toplantıya 159 rapor verilmiş iken bu toplantıya 206 rapor 14 genel makale ve 25 tebliğ sunulmuştur. Bu zengin iştirak içinde Türkiye 9 rapor 4 genel makale ve 1 tebliğle katılmış bulunmaktadır ki, meslektaşlarımızın Uluslararası Teknik Kongrelere gittikçe artan bir alaka ile iştirak ettiklerini ve seslerini duyurduklarını ifade etmesi bakımından önemlidir.

Raporlar ve genel makaleler üzerinde çalışılacak istifade edilecek 5 ciltlik bir dokümanı teşkil etmektedir. Bunlar, Büyük Barajlar Türk Milli Komitesinden temin edilebilen kıymetli eserlerdir.

Kongrede tartışılan suallerin konuları şöyledir :

Sual 32

Temel ve Rezervuar yamaçları bakımından barajların emniyeti.

Sual 33

Barajda akım kontrolü için alınan geçici ve devamlı tedbirler.

Sual 34

Barajların çeşitli etkenler ve altında davranışı ve bozulması.

Sual 35

Zelzele mintikalarında veya diğer gayri müsait şartlarda baraj inşası.

Bu konularda çeşitli uluslardan ilginç makaleler gelmiş ve iştirak edenler konuları tartışmışlar ve ilâve bilgiler vermişler, resim, tablo ve filmlerle izahlarda bulunmuşlardır.

İnşa halinde bulunan 16 adet baraj ve teklif halinde 25 adet işletilmekte olan 38 adet ile birlikte 79 toplam barajı ile, Türkiye böyle bir Teknik Kongre için çok ilginç bir memleket olmaktadır. Teknik Kongreden sonra sürececek olan 8 günlük yurt içindeki teknik geziler bu sebeble çok ilgi çekici olmuş Teknik Kongre kadar bu gezilere de iştirak büyük ölçüde olmuştur.

Bu teknik kongre sebebi ile birazda Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu hakkında bilgi vermek faydalı olacaktır.

Bu Komisyon merkezi Paris'te olmak üzere 1928 yılında kurulmuştur. Bu teşekkül büyük barajlarla ilgili olarak teknik araştırma, projelendirme, inşaat,bakım ve işletme konularındaki gelişmeleri tetkik ve teknik kongrelerde tartışarak konunun gelişmesini sağlamak ve çalışmalarında uluslararası bir koordinasyon sağlamak maksadı ile kurulmuştur.

Büyük Barajlar Komisyonu kurma fikri ilk önce İsviçrede 1926 yılında yapılan dünya enerji konferansında ilk defa ortaya atılmış ve 1928 yılında bir Paris toplantısında karar alınarak uluslararası büyük barajlar komisyonu dünya enerji konferansına bağlı olarak kurulmuştur.

1933 yılında yapılan ilk Teknik Kongreden bugüne kadar her üç yılda bir Teknik Kongre yapılarak devam etmiş ve bu yılki 9 uncu Teknik Kongre sonuna kadar 35 adet çeşitli Teknik Sorun tartışılmış ve neticeler kitaplar halinde yayınlanmıştır. Bugün bütün dünya mühendislerinin yararlandıkları bu kitaplardan alınan bilgilerle, yükseklikleri 300 m yi

aşan hergün daha yüksek ve daha büyük barajların yapımına girişilmiştir. 205 m. irtifalı ile Keban barajı da yüksek barajlar içinde ön sıralarda yer alacaktır. Türkiye'de de uluslar arasında önemle yer alan ve artan adette barajların yapımına girişilmiş ve artan hızlarla devam etmektedir.

Uluslararası Büyük Barajlar Komitesine üye olan ulus adedi devamlı olarak artarak bugün 60'a ulaşmış bulunmaktadır. Artma seyri ve bundan evvel yapılan çeşitli teknik kongreler ve toplanma yerleri aşağıda verilen cetvelde kısaca özetlenmiştir.

K O N G R E N İ N			Büyük Barajlar Komisyonuna katılan ulus sayısı
No. sı	Yapıldığı Yıl	Y e r i	
1	1933	Stockholm	21
2	1936	Washington	26
3	1948	Stockholm	25
4	1951	New Delhi	29
5	1955	Paris	38
6	1958	New York	41
7	1961	Roma	46
8	1964	Edinburgh	48
9	1967	İstanbul	60

Türkiye, bu Komisyonun 1949 yılından beri üyesidir. Üye ulus adedinin 1951 yılından sonra çok hızlı bir artış göstermesi mühendislerin bu müesseseye gösterdikleri alakayı ve neşriyat faaliyetlerinden gördükleri mesleki yararlanmayı ifade eder.

Yurdumuzdaki gezi ile birlikte 17 Eylülde biten bu toplantı büyük ilgi görmüştür. Geziye iştirak edenler yurdun çeşitli bölgelerinde yapacakları teknik gezilerde çeşitli baraj inşaatlarını görüp bilgi aldıkları gibi, çok ilgi çekici turistik güzelliklerimizi ve tarihi eserlerimizi görmek imkânlarını bulmuşlardır.

Hydro Jeologlar Kongresi

1967 yılı Eylül ayı içindeki 2 nci Uluslararası Teknik Kongre ise 14 ve 20 Eylül günleri arasında İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesinde yapılmıştır. Kongreye çeşitli memleketlerden beraberlerindeki lerle birlikte 450 delege katılmıştır. Bu Kongre Büyük Barajlar Kongre-

sinden sonra Teknik ve Turistik canlılığın bir hafta daha devamını sağlamıştır.

Bu ikinci Kongre Uluslararası Hidro Jeologlar Kongresidir. Bu müessese oldukça yenidir. İlk defa 1966 yılında kurulması düşünülmüş ve 20 nci Uluslararası Jeologlar Kongresinde Meksika'da kararlaştırılmıştır.

Bundan sonra ilk genel toplantısını 1957 yılında Pariste yapmış burada kuruluşun maksatları kararlaştırılmış ve statüsü tesbit edilmiştir.

Bu müessese dünyada Hidrojeoloji ile meşgul olan teknisyenleri bir araya getirmek ve müşterek prob-

lemleri tartışmak fikir alışverişinde bulunmak uluslararası ilmi münasebeti kuvvetlendirmektir.

Bu kuruluş şindiye kadar 7 toplantı yapmış İstanbul'da yapılan 8 nci Teknik Kongredir.

1 nci toplantı 1957 yılında Paris'te, 2 nci toplantı 1958 yılında Liege'de, 3 üncü toplantı 1959 yılında Madrid'de, 4 üncü toplantı 1961 yılında Roma'da, 5 inci toplantı 1962 yılında Atina'da, 6 nci toplantı 1963 yılında Belgrad'da, 7 nci toplantı 1965 yılında Hanover'de 8 inci toplantı 1967 yılında İstanbul'da yapılmıştır.

Teknik Kongreye aşağıda konuları açıklanan 5 çeşit sualle ilgili olarak 67 makale verilmiş bulunmaktadır. Makalelerin verildiği konular ve herbir konu için verilen makale adedi aşağıda özetlenmiştir.

1 — Yarı kurak bölgelerde konsolide formasyonlarda yeraltı suyu havzaları bu konuda yeraltı suyu havzalarıdır. Bu konuda 15 adet çeşitli makale gelmiştir.

2 — İkinci konu Hidrojeolojik haritaların yapımıdır. Bu konuda 10 makale verilmiştir.

3 — Kars jeolojisi ve karstik membalardan faydalanma.

Memleketimiz yönünden de son derece önemli olan bu konuda verilen makale adedi 12 dir.

4 — Yeraltı çalışmalarında izotropların kullanılışı.

Yeni gelişmekte bulunan bu sahada 3 makale verilmiştir.

5 — Diğer konular olarak çalışmaların 4 konu dışındaki kısmını kapsıyan alandan 27 çeşitli makale ile iştirak olmuştur.

Teknik Kongrenin bitiminde 17 Eylül ile 25 Eylül arasında bir hafta devam eden teknik turda delegeler Türkiye'deki Hidro jeoloji ve bununla ilgili su yapıları ve turistik tarihi yerlerle Devlet Su İşleri Hidrolik Laboratuvarını gezmişlerdir.

Not : Uluslararası Hidroloji Kongresine ilişkin diğer haber ve bilgiler, sayın meslektaşlarımıza daha geniş ölçüde gelecek sayımızda sunulacaktır.

Yük. Müh

Ertuğrul SERDAROĞLU

(9. Kon. Or. Kon. Gen.Sek.)

○

Uluslararası 9 uncu Büyük Barajlar Kongresi 31 Ağustos 1967 tarihinde alt komite toplantıları ile ilk çalışmalarına başladı. 1 ve 2 Eylül tarihlerinde idari mahiyette icrai komite toplantıları yapıldı ve nihayet 4 - 8 Eylül tarihleri arasında teknik kongre yer aldı. Kongreden hemen sonra 75 er kişilik 5 grup delege 9 Eylülde, 3 grup ise 10 Eylülde 8 günlük yurt içerisinde tetkik gezilerine çıktılar.

Kongreye iştirak, delege ve ré-fakatçilerle birlikte 1450 kişi idi. Bu kadar büyük bir topluluğun kayıtlarının yapılması, otellerinin temini ve diğer faaliyetlerinin tanzimini geniş bir çalışmayı gerektirmiştir. Kongre sırasında kokteyl, gezi vs. gibi programa dahil faaliyetler esnasında bir araya gelen bu 1450 kişi organizasyon detaylarında çalışan kimselerin

Kongreye katılanlardan diğer bir görünüş.

gözü önünde enteresan bir manzara teşkil etti.

Kongrenin başladığı 4 Eylül günü saat 9.00 - 10.00 arası kongrenin yapıldığı yerde kurulan müracaat bankalarının önünde aniden büyük kitleler birikti. Daha evvel Hilton Otelinde takriben 350 kişinin kaydını yapan sekreterler ve muhasipler o gün olağan üstü bir gayret gösterdiler.

Kongrenin başladığı 4 Eylül gününe kadar 31 Eylül'den itibaren 4 gün süre ile Hilton Otelinde çalışmalar yapıldı. Hilton Otelinin geniş imkânları ve organizasyonda göster-

dikleri başarı bizlere büyük kolaylık sağladı.

Maden Fakültesinin Kongre salonu ilk gün tamamen doldu, delegelerin bir kısmı yanlara konulan sandalyelere oturdular. Diğer 4 gün salon kısmen doldu. Maden Fakültesinin 624 kişilik bu salonu ile 1024 delegelik bir kongre yapılabilmektedir. Kongre salonu denilince sadece içerisinde simultane tercümeler yapılabilen bir salon düşünülmemelidir. Kongre salonunda, simultane tercüme, film, slide, haberleşme, ışık, havalandırma gibi bazı ilâve tesisatla, salonun dışında geniş bir hol ve salon, lokanta banka, PTT, foto için

yerler gerekmektedir. İTÜ Maden Fakültesinde bu imkânlar mevcuttu. En büyük imkân işe Üniversitenin başta Rektörü olmak üzere Maden Fakültesi Dekanı ve profesörlerinin gösterdikleri alâka ve kolaylık idi.

Bu alâkayı kongre sırasında ve kongreden sonraki tetkik turlarında teşriki mesai ettiğimiz bütün müesseselerden gördük.

Kongre, memleketimizde bugüne kadar yapılan kongrelerin en geniş olmuştur. Böyle bir kongrenin memleketimize sağladığı dövizin 700 bin dolar civarında oluşu dışında gelen kültürlü ve geniş muhitli delegelerin yapacağı propagandanın da önemle göz önüne alındığını belirtmek isterim.

Netice olarak delegeler kongrenin başarısından organizasyonun fevkaladeliğinden bahsederek memleketimizi terkettiler. Kongrenin çok başarılı olduğu hakkında başta Uluslararası Komitenin başkanı olmak üzere bir çok mektuplar almaktayız.

Kongreden sonraki gezilerin de çok başarılı olması programların titizlikle etüdü ve tertibi kadar grup başkanları olan kıymetli arkadaşlarımızın gayreti ile olmuştur. Bize karşı mes'ul olan seyahat şirketlerinin de işimizi kavramaları ve buna uygun hareket etmeleri sonucu çok iyi netice alınmıştır.

Kongre ile ilgili çalışmalar Büyük Barajlar Türk Millî Komitesi Başkanı Kemal Noyan'ın Kongre Organizasyon Komitesini 1965 senesinin 10 uncu ayında kurması ile başlamıştır. Genel Sekreter olarak vazifelendirildiğim bu komitede baraj mevzuu ile ilgili mühendis ve jeolog arkadaşlarımız muhtelif komiteler halinde çalıştılar. İlk olarak yapılacak hazırlıkların iş programları hazırlandı. Programlar kongre yaklaştıkça daha detaylı bir hale getirildi ve titizlikle tatbik edildi. Tatbikat esnasında unutulmuş bir şeyin telâfisinin kısa süreli işlerde güç hatta bazan imkânsız olduğu düşünülürse bir kaç güne sığdırılmış bu kabil işlerde detayların iyi tesbitinin gerektiği anlaşılır. Kongremizde Başkan Kemal Noyan'ın geniş tecrübesi böyle bir aksaklığa meydan verilmesinde en önemli âmil olmuştur.

Son 6 ay içerisinde 60 millî ko-

miteye gönderdiğimiz 1500 kadar bülten ve müracaat formlarını dolduran delegelerin arzularına göre kayıtları yapılmış, paraları tahsil edilmiş ve otel rezervasyonları yapılmıştır.

Başlangıçta yapmış olduğumuz tahminler çok yakın olarak gerçekleşmiştir. İki sene önce yaptığımız global otel rezervasyonları hemen hemen tam olarak kâfi gelmiştir.

Bu kongrede Hilton, Tarabya ayarı lüks otellere talep fazla olmuştur.

Kongre sırasında edindiğimiz bir tecrübe de bu kongrelerin yeni tanışmalara geniş imkân verdiği ve iş muhitinde yeni imkânlar hazırladığıdır. Esas gayesi teknik problemlerin münakaşası olan kongreye gelen raporlar ve münakaşaların metinleri Paristeki Genel Merkezce bastırılıp delegelere gönderilmektedir. Bu neşriyat baraj mühendisleri için çok kıymetli doküman olarak kütüphanelerinde bulunmalıdır.

Kongre dolayısıyla Türk Millî Komitesinin hazırlattığı Barajlar Teknik Lügâti ile Türkiye'deki Büyük Barajlar adlı kitap da gerek tertibi ve muhteviyatı gerekse bas-kısı itibarıyla beğenildi. Kongrenin resmi lisanı İngilizce ve Fransızca olduğundan bu kitaplar bu lisanlarda hazırlanmışlardır.

Son olarak şunu belirtmek isterim ki, ileri memleketlerde bu kabil kongrelerin önemi senelerce önce an-

laşılmış ve bu kongrelerin başarısı için lüzumlu komple kongre binaları senelerce önce yapılmıştır. Hattı komple bir anlayışla, içerisinde kongre salonları bulunan oteller inşa edilmiştir. Kongreye gelen delegeler bir nihayet iki otele yerleştirilip son derece rahat bir şekilde misafir edilmekte ve kongre icra edilmektedir. İstanbul'daki kongremize gelen delegeleri 21 otele dağıtmanın kongre programındaki gezi vs. gibi yan faaliyetlerin tatbikinde ne kadar büyük bir güçlük doğurduğunu tahmin edersiniz. Delege ve hanımlarının uzak otellerden taşınması gerekmiştir.

İyi organize edilmiş kongreler memleketimiz için büyük kazançtır. Bunların sayılarının artırılması dışardaki kongrelere giden arkadaşlarımızın vazifesi olmalıdır. Kongre veya benzer toplantılara giden meslektaşlarımızın Türkiye'ye kongre alınması için gayret göstermesi gerekmektedir. Dokuzuncu Büyük Barajlar kongresi de memleketimizi böyle kazandırılmıştır.

Çalışmalarımız esnasında Turizm Bakanlığının "Kongre Turizmi" ismi altında bir çalışmaya giriştiğini öğrendik ve takdirle karşıladık. Bu çalışmanın ne kadar faydalı olduğunu kongremiz ortaya koymuştur.

Türkiye Mühendislik Haberlerinin kongreye temsilci göndermek ve kongre sonrası intibalarını talep etmek suretiyle göstermiş olduğu alâkaya teşekkür ederim.

Sayın Üyeler

Oda Genel Kurullarına her asıl üye katılabilir. Oda, gücünü üyesinin ilgi ve yardımından alır. Genel Kurula katıl, Odayı tanı, görüşünü bildir, yapılana bir şey kat.

Bu yıl normal Genel Kurul İstanbul'da 23 Şubat 1968 Cuma günü yapılacaktır. Lütfen şimdiden not alınız.

GENEL SEKRETER